

**UCHWAŁA NR XIV/81/2024
RADY MIEJSKIEJ W DREZDENKU**

z dnia 19 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.) oraz art. 4.¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Drezdenka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Sebastian Dukaczewski

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Drezdenko na lata 2025 – 2027**

I. Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2027 określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z art. 4¹ Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi samorząd ma obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności działania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 2 ust. 4 lit. b Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw elementem gminnego programu mogą być

również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Natomiast zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zapobieganie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja zadań, o których mowa, jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Drezdenko, zwanego dalej Programem.

Realizując Program, należy przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym mówi art. 11 „*W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18*”.

Obok zadań dotyczących profilaktyki alkoholowej, Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zamieszczenie zadań wynikających z dwóch odrębnych przepisów w jednym Programie wynika przede wszystkim z faktu, iż do znacznej części problemów będących skutkiem nadmiernego spożywania alkoholu czy brania używek można zaproponować zbieżne

działania profilaktyczne. Wyniki różnorodnych badań, obserwacja zachowań młodych ludzi oraz rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia wskazują potrzebę zintegrowanego podejścia do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania zachowań ryzykownych dla zdrowia, do których należy przede wszystkim eksperymentowanie z narkotykami, dopalaczami, nikotyną i alkoholem. Zasadnym jest stworzenie programu dotyczącego profilaktyki zachowań ryzykownych szkodliwych dla zdrowia oraz łączenie różnorodnych form profilaktyki podejmowanych wobec młodego pokolenia.

Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii w Gminie Drezdenko. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

1 stycznia 2021 roku weszła w życie ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów. Ustawa ta wprowadziła m. in. zmiany do ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. wprowadzenie opłat za napoje alkoholowe w opakowaniach o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml. W myśl art. 9³ ust. 4 cytowanej ustawy „Gmina przeznacza środki, o których mowa w ust. 3 pkt. 1 na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

Z dniem 1 stycznia 2022 roku weszła w życie Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw. Zapisy ustawy wskazują, że zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym powinny stanowić element gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Uzależnienia behawioralne to takie formy zachowań, które związane są z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, gry komputerowe, nadmierne korzystanie ze smartfona itp.), a ich specyfiką jest m. in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami. Określona czynność staje się nałogowa wtedy, gdy zaczyna jej towarzyszyć silne pragnienie lub wewnętrzny przymus jej podejmowania z coraz większą częstotliwością.

II. Podstawy prawne:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 3) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- 4) Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw;
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 6) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 7) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025.

III. Diagnoza lokalnych problemów społecznych mieszkańców Gminy Drezdenko:

W II i III kwartale 2024 roku na terenie Gminy Drezdenko została przeprowadzona Diagnoza Problemów Uzależnień.

W ramach realizacji diagnozy zostały objęte badaniem placówki oświatowe na terenie Gminy Drezdenko, tj.

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Janusza Korczaka w Drezdenku;
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Józefa Nojiego w Drezdenku;
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Henryka Sienkiewicza w Drezdenku
- Szkoła Podstawowa im. Leśników Puszczy Noteckiej w Niegosławiu;
- Szkoła Podstawowa im. św. Jana Pawła II w Trzebiczu;
- Szkoła Podstawowa w Goszczanowie
- Zespół Szkół w Drezdenku

W powyższych placówkach została przeprowadzona ankieta on-line, w której wzięło udział łącznie 309 uczniów, w wieku od 11 do 17 roku życia.

Została również udostępniona za pomocą mediów społecznościowych ankieta dla dorosłych mieszkańców Gminy Drezdenko, w której wzięły udział 373 osoby, z czego 84,22% stanowiły kobiety, a 15,8 % mężczyźni. Respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (42,1%). Najmniej liczną grupą były osoby powyżej 65 lat (2,7%).

1. Postrzegane problemy społeczne na terenie Gminy Drezdenko:

Dorośli ankietowani uważają, że najistotniejszym problemem społecznym na terenie Gminy jest spożywanie alkoholu, przemoc, nikotynizm, korzystanie z urządzeń elektronicznych i internetu. Niepokojąca jest skala uzależnień behawioralnych takich jak: zaburzenia odżywiania, zakupoholizm i pracoholizm.

2. Problem alkoholowy:

W ramach przeprowadzonej diagnozy badano uzależnienie od alkoholu na podstawie kryteriów: częstotliwość spożywania alkoholu, utratę kontroli nad ilością spożywanego alkoholu oraz kierowanie pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu. Z badań wynika, że regularnie kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 15,87% badanych mieszkańców gminy. Codziennie po alkohol sięga 2,1% osób. Skala osób, które upijają się jest niewielka (2,6%). Podobnie skala osób, które prowadziły pojazd pod działaniem alkoholu (1,0%). Spożywanie alkoholu przez dorosłych mieszkańców gminy Drezdenko wpisuje się w trend ogólnopolski. Z raportu nt. uzależnień za 2023r. (KPCU) wynika, że w Polsce odnotowano spadek spożycia alkoholu zarówno u kobiet i mężczyzn. Jednocześnie systematycznie zwiększa się dostępność ekonomiczna napojów alkoholowych.

Wśród przebadanych uczniów, ponad połowa nigdy nie spożywała alkoholu (64,4%). Jednakże inicjację alkoholową ma za sobą 35,6% młodych mieszkańców Gminy. W porównaniu do danych ogólnopolskich uczniowie gminy Drezdenko rzadziej sięgają po alkohol niż młodzież szkolna w skali kraju (47%).

Próba badawcza to głównie uczniowie szkół podstawowych, dlatego tak wczesna inicjacja alkoholowa stanowi problem, na który należy zwrócić uwagę przy projektowaniu działań profilaktycznych adresowanych do młodej grupy odbiorców. Zachodzi przypuszczenie, że najczęściej uczniowie pierwszy raz próbowali alkoholu w domu. Wskazuje to na to, że inicjacja alkoholowa często dzieje się z przyzwolenia rodziców i konieczne są działania profilaktyczne obejmujące także grupę rodziców. Sytuacje wakacji i imprez są również szczególnie częstym miejscem inicjacji alkoholowej, co potwierdzają badania ogólnopolskie i szczególnie w przypadku sytuacjach wakacyjnych warto organizować działania profilaktyczne połączone z półkoloniami i koloniami, aby profilaktyka sprzęgła się w czasie z potencjalną inicjacją. Wydaje się, że wszelkie proponowane działania edukacyjne i rekreacyjno-sportowe mogą być skutecznie uzupełniane o treści czy programy profilaktyczne.

3. Problem nikotynowy:

Otrzymane wyniki badań pozwalają stwierdzić, że sięganie po wyroby nikotynowe jest popularne wśród uczniów z Gminy Drezdenko. Do palenia papierosów tradycyjnych przyznało się blisko 20% uczniów, natomiast odsetek uczniów, którzy palili kiedykolwiek e-papierosy to 37,2%. Niepokojący jest fakt, że 41,1% uczniów uważa, że papierosy elektroniczne są łatwe do zdobycia na terenie gminy Drezdenko, również dostępność papierosów tradycyjnych jest wysoka i wynosi 37,2%. W związku z powyższym zasadne jest kontynuowanie współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Drezdenku, która realizuje programy antynikotynowe rekomendowane przez Ministerstwo Zdrowia.

4. Problem narkotykowy:

Większość dorosłych mieszkańców deklaruje, że nie używała narkotyków (95,4%). Według danych ogólnopolskich odnotowano używanie narkotyków przez 5,4% mieszkańców kraju. Odsetek użytkowników narkotyków na terenie Gminy, wynoszący 4,6% jest zatem niższy w porównaniu do danych ogólnopolskich. Zebrane dane wskazują, że choć problem narkotykowy nie przybiera znaczących rozmiarów w Gminie, to jednak jego występowanie powinno zostać uwzględnione w projektowanych działaniach profilaktycznych przeciwdziałających uzależnieniom.

Wyniki badań przeprowadzone wśród uczniów Gminy Drezdenko wskazują, iż skala sięgania po narkotyki jest na podobnym poziomie jak wśród dorosłych mieszkańców gminy. Inicjację narkotykową ma za sobą 4,5% uczniów, natomiast na 30 dni przed badaniem narkotyki zażywało 3,6% uczniów. Choć przebadani uczniowie w znikomym stopniu wyrażają zainteresowanie narkotykami, należy jednak pamiętać, iż wiek uczniów biorących udział w badaniu był stosunkowo niski - respondenci mieli od 11 do 17 lat. Zatem uzyskane odpowiedzi nie stanowią ogólnego obrazu zjawiska sięgania po narkotyki wśród młodzieży zamieszkującej Gminę.

5. Problem uzależnień behawioralnych:

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często mieszkańcy gminy Drezdenko korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub internetu. Dorośli mieszkańcy spędzają zazwyczaj od 1 do 3 godzin na korzystaniu z Internetu (51,2%), powyżej 3 do 5 godzin korzysta 20,9% dorosłych. Ponad połowa badanych przyznaje, że zdarza im się korzystać z urządzeń elektronicznych dłużej niż wstępnie zakładali (52,4%).

W obszarze uzależnień behawioralnych badana była również skala hazardu w Gminie

Drezdenko. Z zebranego materiału badawczego wynika, że problem hazardu wśród dorosłych mieszkańców Gminy nie przybiera niepokojących rozmiarów, powyżej 10 razy na przestrzeni ostatniego roku grało 3,8% badanych. Motywacją do gier hazardowych nie były trudności finansowe badanych.

Badaniu zostało także poddane zjawisko pracoholizmu, zakupoholizmu oraz zaburzeń odżywiania wśród dorosłych mieszkańców. Zebrane wyniki badań ukazują, że w Gminie Drezdenko uwydatnia się problem pracoholizmu ponieważ 70% badanych myśli i nie może zapomnieć o obowiązkach zawodowych po godzinach pracy. Również wysoki odsetek osób dorosłych (41,8%) ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładał, ponad 20% osób badanych „zajada” stres.

Spośród innych uzależnień behawioralnych tendencję do nadmiernego kupowania nowych rzeczy odnotowano na poziomie 14,5%

W zakresie uzależnień behawioralnych wśród młodzieży szkolnej zbadano uzależnienie od internetu i hazard. Zebrane wyniki badań pozwoliły na oszacowanie skali uzależnienia od Internetu wśród młodych ankietowanych. Niespełna 30% uczniów w ciągu minionego roku przeznaczała na korzystanie z Internetu powyżej 3 do 5 godzin dziennie. Niewiele mniej bo aż 26,2% spędza w internecie od 1 do 3 godzin dziennie. 64,8% Młodzieży deklaruje, że nie zdarzyło im się kłamać w kwestii ilości czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. W projektowaniu działań profilaktycznych należy mieć na uwadze, że aktywność w sieci wiąże się z ryzykiem narażenia dzieci i młodzieży na kontakt ze szkodliwymi treściami, np. pornografią, wrogością, nienawiścią.

Wśród młodzieży szkolnej można zauważyć inicjację w gry hazardowe, 26,9% młodzieży szkolnej miało do czynienia ze zdrapkami, lotto, grami na automatach i zakładami bukmacherskimi. Powyżej 10 razy na przestrzeni ostatniego roku grało 8% badanych.

6. Problem przemocy:

Z badań kwestionariuszowych wynika, że 20,7% dorosłych mieszkańców zna gospodarstwa domowe, w których dochodzi do różnych form przemocy. Spośród osób badanych 8% w ostatnim roku doświadczało przemocy, była to w przeważającym stopniu przemoc psychiczna (90%) oraz przemoc fizyczna 33,3%. Przemocy seksualnej i ekonomicznej doświadczyło po 16,7% badanych. Cyberprzemocy doświadczyło 13,9% badanych. Formą przemocy jest również zaniedbanie, którego doświadczyło 10% badanych. Jako osoby stosujące przemoc zostały głównie wskazani członkowie najbliższej rodziny (86,7%).

Kolejną analizowaną w diagnozie kwestią była opinia dorosłych mieszkańców gminy na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. Niepokojący jest fakt, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kar fizycznych nie neguje 32,7% badanych, z czego 2,9% ankietowanych uważa, że mogą być one stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna że mogą być skuteczne, a 29,8% respondentów uważa, że nie powinny być one stosowane, ale są sytuacje, w których takie kary są konieczne. Całkowicie przeciwnych stosowaniu kar cielesnych jest 48,3% badanych.

Diagnoza miała również na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Drezdenko. Zapytano uczniów o to, czy zdarzyło im się w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy. Twierdzącej odpowiedzi udzielił blisko co trzeci badany (31,1%). Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły, z kolei 43,3% wskazało na rodzeństwo. Przemocy ze strony rodziców doświadcza 10% badanych. Z wszystkich rodzajów przemocy najczęściej stosowaną jest przemoc psychiczna (wyzwiska, groźby, upokarzanie, straszenie) – 60%, kolejno przemoc fizyczna (43,5%), przemoc seksualna (25,9%) oraz zaniedbanie (10,6%).

W dalszej części diagnozy badano skalę przemocy rówieśniczej, która została odnotowana na poziomie 25,6%. Jest to ponownie przemoc psychiczna, fizyczna i seksualna. Również zbadano zjawisko cyberprzemocy, którą dotkniętych jest 15,5% badanych a stosowało ją 11% respondentów.

Podsumowując należy zauważyć, że problem przemocy szkolnej w badanych szkołach jest widoczny i wymaga przemyślanych działań profilaktycznych. Jednym z ważnych czynników chroniących może być tutaj dobra relacja z nauczycielem, która pozwoli uczniom zwrócić się o pomoc w potrzebie doświadczania przemocy.

7. Znaczenie czynników chroniących i czynników ryzyka:

Dla uczniów ważnym czynnikiem chroniącym jest sposób spędzaniu czasu wolnego. Czas spędzany na korzystaniu z urządzeń elektronicznych należy ograniczyć na rzecz innych, różnorodnych form spędzania czasu (aktywność fizyczna, artystyczna, społeczna), które pomagają w pozytywny sposób radzić sobie z emocjami, stresem i frustracją.

Poczucie bezpieczeństwa odgrywa fundamentalną rolę w życiu każdego człowieka. Warto podkreślić, iż zapewnienie bezpieczeństwa w szkole jest jednym z kluczowych wyzwań stojących przez każdą placówką oświatową oraz kadrą pedagogiczną. Na poczucie bezpieczeństwa w danej szkole lub klasie składają się przede wszystkim dobre relacje

z rówieśnikami oraz zaufanie do nauczycieli.

Na podstawie dokonanej diagnozy należałoby wdrożyć do szkół zajęcia z tematyki rozwiązywania konfliktów w klasie, wzmacniania asertywności oraz mające na celu wzrost integracji pomiędzy uczniami. Istotną rolę odgrywają także zajęcia dodatkowe, zgodne z zainteresowaniami uczniów, które w skuteczny sposób służą nawiązywaniu pozytywnych relacji rówieśniczych, odwracają uwagę od substancji psychoaktywnych i promują zdrowy styl życia.

Wśród czynników ryzyka można wyróżnić przede wszystkim stosunkowo łatwą dostępność do zakupu alkoholu i wyrobów nikotynowych. Należałoby przede wszystkim ograniczyć dostęp młodych ludzi do tego typu substancji i być może zmienić sposób i zakres materiału w przeprowadzanych zajęciach profilaktycznych. Równie ważne jest zaangażowanie rodziców i uświadomienie im, jakie negatywne skutki może mieć społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu i sięganie po wyroby nikotynowe przez młodzież.

8. Tajemniczy klient:

W ramach edukacji sprzedawców napojów alkoholowych Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dreżdenku od kilku lat przeprowadza audyt w punktach sprzedaży napojów alkoholowych. Również w 2024r. zrealizowano badanie metodą „tajemniczego klienta”. Zgłoszone do badania zostały 22 punkty, natomiast tylko w 18 punktach zrealizowano badanie. W większości ze sprawdzonych punktów sprzedających napoje alkoholowe (11 na 18), podczas próby zakupu alkoholu przez „Tajemniczego klienta”, sprzedawcy nie wymagali dokumentu, który potwierdzał wiek nabywcy. Przeprowadzony audyt wskazuje na konieczność realizacji szkoleń dla sprzedawców dotyczących konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Przeprowadzony audyt wskazuje na konieczność kontynuacji szkoleń dla sprzedawców dotyczących konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

IV. Adresaci:

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Dreżdenko, którzy w życiu spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz narkotyków w sposób ryzykowny i szkodliwy; uzależnionych, którzy wymagają leczenia (działania terapeutyczno-korekcyjne); utrzymujących abstynencję i współuzależnionych (działania wspierające).

Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowane są głównie do całych grup, w szczególności do dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych oraz zażywaniem alkoholu. Działania uprzedzające z zakresu profilaktyki selektywnej skierowane są do jednostek lub grup zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, narażone są na większe od przeciętnego niebezpieczeństwa wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami i przemocą. Działania powstrzymujące z zakresu profilaktyki wskazującej skierowane są do jednostek lub grup demonstrujących wczesne symptomy związane z uzależnieniem. Program adresowany jest także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką. W szczególności:

- dzieciom i młodzieży,
- osobom dorosłym pijącym szkodliwie i ryzykownie;
- osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- osobom współuzależnionym od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- osobom uzależnionym behawioralnie;
- ofiarom przemocy w rodzinie,
- sprawcom przemocy w rodzinie

V. Cele:

Cel główny:

Ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających ze spożycia alkoholu, zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Podniesienie świadomości lokalnej społeczności w zakresie szkodliwości uzależnień dla zdrowia.

Cele szczegółowe:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin;
- 2) udzielenie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej

- i prawnej a w szczególności ochrony przez przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie w szczególności dla dzieci i młodzieży;
 - 4) prowadzenie działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych oraz szkoleniowych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi;
 - 5) ograniczenie skali zjawiska uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

VI. Sposoby realizacji programu:

Powyższe cele i zadania będą realizowane poprzez:

- 1) Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanii oraz przemocy.
- 2) Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych oraz poprzez kontrole sklepów i lokali gastronomicznych.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- 4) Realizację programów profilaktycznych, w tym programów rekomendowanych, na rzecz dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych, a także różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, służące promocji zdrowego stylu życia.
- 5) Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłaszanych do GKRPA oraz przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkohol, a także motywowanie osób zgłoszonych do GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego.
- 6) Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczaniu społecznemu i marginalizacji osób uzależnionych i ich rodzin.

VII. Formy pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin:

- 1) Przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami uzależnionymi do podjęcia leczenia

odwykowego.

- 2) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu tj. zalecenie przeprowadzenia badania przez biegłego sądowego psychiatrę i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania formy leczenia.
- 3) Kierowanie wniosku do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego.
- 4) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej.
- 5) Dofinansowanie obozów, kolonii, wycieczek z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
- 6) Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komisariatem Policji, Poradnią Leczenia Uzależnień w zakresie pomocy rodzinom, w których występują problemy z nadużywaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych i przemocą.

VIII. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie uzależnień behawioralnych, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii:

- 1) Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień behawioralnych, profilaktyką alkoholową i przeciwdziałaniem narkomanii, np. szkolenia, warsztaty.
- 2) Zakup i rozpowszechnianie materiałów profilaktycznych - prasy, broszur, plakatów, ulotek, książek z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.
- 3) Organizowanie i finansowanie warsztatów i programów profilaktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych.
- 4) Prowadzenie i finansowanie placówki wsparcia dziennego pn. „Świetlica opiekuńcza” w Drezdenku.
- 5) Organizowanie i finansowanie zajęć profilaktyczno – wychowawczych na terenach wiejskich dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, dotkniętych ubóstwem i z grup ryzyka.
- 6) Finansowanie szkoleń, kursów oraz kosztów związanych z dojazdem na szkolenia i kursy służące podniesieniu kompetencji w zakresie wiedzy o uzależnieniach dla osób stykających się z problematyką uzależnień i przemocy w rodzinie m. in. nauczycieli,

pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, członków GKRPA, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników administracji zajmujących się wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

- 7) Podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie ich dostępności i przestrzegania zakazu sprzedawania i spożywania przez nieletnich napojów alkoholowych.
- 8) Promocja i profilaktyka zdrowego stylu życia poprzez udział w ogólnopolskich kampaniach promujących trzeźwość.
- 9) Wspieranie działań podejmowanych przez organizacje rządowe, pozarządowe i środowisko wzajemnej pomocy, które są ukierunkowane na zapobieganie i zmniejszenie szkód powodowanych uzależnieniami.
- 10) Organizacja i/lub finansowanie zajęć dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych, społecznych oraz przygotowujących rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy, alkoholu, środków psychoaktywnych oraz w zakresie uzależnień behawioralnych.
- 11) Prowadzenie badań i monitorowanie problemów społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

IX. Przewidywalne efekty realizacji Programu:

- 1) Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Drezdenko wobec skutków nadużywania alkoholu, środków psychotropowych, stosowania przemocy oraz skutków związanych z uzależnieniami behawioralnymi.
- 2) Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem alkoholizmu na terenie Gminy Drezdenko.
- 3) Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, wynikających z uzależnienia i współuzależnienia.
- 4) Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.
- 5) Promocja zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i innych środków uzależniających.

X. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) Komisja realizuje powyższe zadania w oparciu o Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii.

- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje czynności zmierzające do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji w szczególności poprzez:
- przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkohol,
 - przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami zgłoszonymi do Komisji w celu podjęcia leczenia odwykowego,
 - kierowanie osób nadużywających alkohol na badanie przez biegłego sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - kierowanie wniosków do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
 - opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych,
 - udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej, w których występują problemy alkoholowe,
 - prowadzenie działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
 - praca w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach diagnostyczno - pomocowych w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie,
 - Udzielanie konsultacji członkom rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) Posiedzenia Komisji odbywają się stosownie do potrzeb, co najmniej raz w miesiącu.
- 4) Koordynację realizacji programu powierza się przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 5) Wynagrodzenie dla członków GKRPA. Za udział w posiedzeniu GKRPA ustala się wynagrodzenie dla jej członków w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego Rozporządzeniem Rady Ministrów na dany rok.

XI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrum Integracji Społecznej w Drezdenku.

- 1) Dofinansowanie pokrycia kosztów związanych z działalnością CIS w tym: koszt reintegracji zawodowej i społecznej uczestników, funkcjonowanie administracyjne CIS.

XII. Harmonogram działań:

Cel strategiczny: Ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu i środków psychoaktywnych				
Cele szczegółowe	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Czas realizacji
Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i/lub środków psychotropowych oraz członków ich rodzin	Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.	GKRPA	- liczba osób korzystających z pomocy terapeuty uzależnień, liczba osób zgłoszonych do Punktu Konsultacyjnego	2025 - 2027
	Organizacja zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez finansowanie usług terapeuty/instruktora uzależnień oraz psychologa	GKRPA	- liczba osób korzystających z usług terapeuty uzależnień i psychologa - liczba porad udzielonych osobom uzależnionym i współuzależnionym	2025 - 2027
	Organizacja i finansowanie wyjazdu terapeutycznego na ogólnopolskie spotkanie trzeźwościowe	GKRPA	- liczba uczestników	2025 - 2027
	Kierowanie osób realizujących zadania gminnego programu na szkolenia z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania przemocy domowej	GKRPA	- liczba uczestników - liczba szkoleń	2025 - 2027
	Utrzymanie i pokrycie kosztów administrowania pomieszczeń, w których prowadzone są działania związane z realizacją gminnego programu	GKRPA	faktury	2025 - 2027

	Finansowanie opinii (psycholog. i psychiatr.) sporządzonych przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, kierowanie spraw do sądu osób uzależnionych od alkoholu	GKRPA	- liczba wydanych opinii, -liczba złożonych wniosków do sądu	2025 - 2027
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i/lub uzależniania od środków psychotropowych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	Finansowanie działalności placówki wsparcia dziennego pn. „Świetlica opiekuńcza” Zakup wyposażenia, bieżące utrzymanie lokalu, finansowanie zatrudnienia kadry, organizacja wydarzeń i wyjazdów dla uczestników i ich rodzin	OPS w Drezdenku	- liczba dzieci korzystających ze wsparcia w placówce wsparcia dziennego, liczba rodzin korzystających z działań dodatkowych prowadzonych w placówce.	2025 - 2027
	Organizacja i finansowanie placówek wsparcia dziennego funkcjonujących w formie pracy podwórkowej (Trzebicz, Drawiny)	Ośrodek Pomocy Społecznej w Drezdenku GKRPA	- liczba placówek - liczba dzieci uczęszczających na zajęcia	2025 - 2027
	- udzielanie osobom i rodzinom objętym procedurą Niebieskiej Karty pomocy psychologicznej i prawnej	GKRPA OPS	- liczba osób korzystających z pomocy psychologa i prawnika	2025 - 2027
Prowadzenie profilak. działalności infor. i edukacyjnej w zakresie rozwiąz. problemów alkohol. i przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy domowej	Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych służących podniesieniu kompetencji w zakresie wiedzy o uzależnieniach dla osób stykających się z problematyką uzależnień i przemocy w rodzinie	Placówki oświatowe, OPS, GKRPA, policja	- liczba placówek biorących udział w szkoleniu, liczba kursów i szkoleń, liczba osób biorących udział w kursie lub szkoleniu	2025 - 2027

w szczególności dla dzieci i młodzieży	Edukacja publiczna, upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień, prowadzenie lokalnych i regionalnych kampanii profilaktycznych (zakup materiałów profilaktycznych)	Placówki oświatowe, OPS, GKRPA	- liczba rozprawdzonych materiałów edukacyjnych, liczba przeprowadzonych kampanii	2025 - 2027
	Organizowanie zajęć profilaktycznych w szczególności rekomendowanych programów profilaktycznych lub warsztatowych dla dzieci i młodzieży, związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych i/lub alkoholu oraz z zakresu uzależnień behawioralnych	Placówki oświat. GKRPA, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii	- liczba przeprowadzonych zajęć, warsztatów liczba uczniów biorących udział w zajęciach lub warsztatach	2025 - 2027
	Organizowanie konkursów promujących zdrowy i trzeźwy styl życia	Jednostki organizacyjne gminy, GKRPA, PSSE, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii	- liczba placówek/institucji i/lub osób, które zorganizowały konkursy, liczba uczniów, którzy wzięli udział w konkursach	2025 - 2027
	Finansowanie lub dofinansowanie działań profilaktycznych polegających na promocji spędzania wolnego czasu bez używek poprzez organizowanie lokalnych imprez o charakterze wzmacniającym więzi rodzinne, prozdrowotnym, społecznym dla dzieci i młodzieży	Jednostki organizacyjne gminy, GKRPA, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii	- liczba zorganizowanych imprez lokalnych, liczba osób biorących udział w wydarzeniach	2025 - 2027
	Organizacja ferii zimowych, prowadzenie zajęć sportowych, artystycznych, edukacyjnych o	Jednostki organizacyjne gminy, OPS, GKRPA	- liczba dzieci biorących udział w zajęciach - liczba zorganizowanych zajęć	2025 - 2027

	charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, finansowanie materiałów do zajęć, nagród w konkursach, art. spożywczych.			
	Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków GKRPA oraz sprzedawców alkoholu	GKRPA	- liczba przeprowadzonych szkoleń, liczba osób biorących udział w szkoleniach	2025 - 2027
	Organizowanie warsztatów, seminariów dla nauczycieli z zakresu zachowań problematycznych dzieci i młodzieży	Placówki oświatowe, GKRPA	- liczba przeprowadzonych warsztatów, seminariów, liczba osób biorących udział w warsztatach, seminariach	2025 - 2027
	Opracowanie Diagnozy lokalnych problemów/zagrożeń społecznych	GKRPA	-liczba opracowanych dokumentów	2026
	Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków GKRPA oraz sprzedawców alkoholu	GKRPA	- liczba przeprowadzonych szkoleń, liczba osób biorących udział w szkoleniach	2025 - 2027
	Organizowanie warsztatów, seminariów dla nauczycieli z zakresu zachowań problematycznych dzieci i młodzieży	Placówki oświatowe, GKRPA	- liczba przeprowadzonych warsztatów, seminariów, liczba osób biorących udział w warsztatach, seminariach	2025 - 2027
Ograniczanie skali zjawiska uzależnienia od alkoholu, narkotyków i/lub innych środków psychotropowych	Współpraca i kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych	GKRPA Urząd Miejski	- liczba sklepów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych i alkoholu - liczba skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych	2025 - 2027
	Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych odwołujących się do strategii profilaktycznych	Placówki oświat., GKRPA, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe	- liczba dzieci biorących udział w zajęciach, liczba zajęć sportowych	2025 - 2027
	Wspomaganie działań kulturalno – muzycznych, artystycznych, promujących zdrowy i trzeźwy styl życia w środowisku lokalnym	Jednostki organizacyjne gminy, GKRPA, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych	- liczba środowisk biorących udział, - liczba działań, liczba osób biorących udział	2025 - 2027

		i przeciwdziałania narkomanii		
	Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych oraz opracowanych przez pedagogów, nauczycieli w placówkach oświatowych oraz stowarzyszeniach i organizacjach pozarządowych skierowanych do dzieci i młodzieży Szkolenia dla realizatorów rekomendowanych programów profilaktycznych	Placówki oświat., GKRPA, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe	- liczba programów profilaktycznych, liczba osób biorących udział w programie	2025 - 2028
	Wsparcie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych	Urząd Miejski w Drezdenku OPS GKRPA	liczba umów o powierzeniu zadań profilaktycznych	2025 - 2028
	Współpraca z grupami samopomocowymi, grupa wsparcia , grupami AA i Klubem Abstynenta	GKRPA OPS	- liczba osób biorących udział w różnorodnych formach wsparcia	2025-2028
	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrum Integracji Społecznej w Drezdenku	Urząd Miejski w Drezdenku	- liczba uczestników objętych reintegracją społeczną i zawodową	2025-2028
	Propagowanie działań informacyjno – edukacyjnych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym propagowanie ulotek, broszur	Jednostki organizacyjne gminy, GKRPA	- liczba rozprowadzonych ulotek, broszur	2025 - 2028

UZASADNIENIE

Na podstawie art.. 4 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm). Rada Gminy uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.